

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tobi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primeroma zniža.

Štev. 48.

V Ptuj v nedeljo dne 1. decembra 1907.

VIII. letnik.

Iz boja.

„Klerikalstvo“ in „ultramontanstvo“, — kolikokrat se čuje v zadnjem času te dve besedi! In na drugi strani zopet dve besedi: „napredek“ ter „svobodnomiselnost“.

Dva svetova ležita v teh besedah, dva svetova, ki sta popolnoma drugačna, ki se razlikujeta kot noč in dan. Neizobraženo ljudstvo seveda ne pozna bistva, globoki pomen teh besed. V teku stoletij duševno zanemarjeno ljudstvo misli ne „vero“, kadar se govori o „klerikalizmu“. Ako se pokliče slabega duhovnika na red, vpijejo zaslepljeni ljudje že, da je „vera v nevarnosti“ in da se napada „sveto krščanstvo“. In kako velikanska je vendar razlika med pravo vero in klerikalizmom! Prava vera, — v evangeliju jo najdemo, iz nesmrtnih Kristovih besed nam doni, stari pošteni duhovniki so jo nam učili! Klerikalizem pa se ne briga za to živo vero. Održenika, on se drži mrtvih črk, on hoče uresničiti i posveto nadvlado duhovništva, on ne mara pridigarjev ljubezni, temveč zahteva politikarjev v kulti.

Klerikalizem je organizacija pravih bogotajcev. Kajti klerikalizem žre dan za dnevom na temeljih krščanstva, na fundamente prekrasne naše vere. Več pohujšanja in brezverstva kakor deset „framazonskih“ listov napravi en sam duhovnik, ki se zagreši nad nedolžno deco ali ki politikuje raz priznice ali ki trga križe iz grobov! Velik del naše politikujoče duhovščine postaja z vsakim dnevom bolj podoben starožidovskim farizejem, katere je Jezus tako krepko bičal... Ko bi nacarski sin mizarja Jožefa zopet na svet prišel, — ali mislite, da bi ga naša klerikalna politikujoča duhovščina spoštovala? Ne, — on, ki ni imel prostora, da bi trdno svojo glavo spočil, bi jim bil preroven. On, ki je ustvaril prvo zapoved ljubezni, bi jim bil predober, premili, bi jim premalo politike uganjal... Uprli bi se mu zopet in klic bi zopet zadonel: Križajte ga!

To je klerikalizam! Na delu, ne na besed-

dah ga izpoznamo! Šroke sloje ljudstva je tako poneumil, da ne poznajo več dobro od slabega. Klerikalci obžalujejo še danes zločinškega župnika Ilesiča iz Bolfenga, tiste pa, ki so po svoji dolžnosti zločine odkrili, zatirajo in proklinjajo. Pred nami leži pismo, ki ga je pisala bržkone Ilesiču blizu stoječa ženska nekemu naprednjaku in v katerem je vsaka druga beseda kletev. Svojega lastnega otroka bi ti poneumjeni ljudje žrtvovali pohotnemu kutarju, samo da bi mu dopadli. Ko bi ne bilo orožnikov, zažgali bi naprednjakom hišo nad glavo in pobili bi jih s sekirami. Kajti neumnost in fanatizem korakata roka v roki!

To je klerikalizem! In zdaj vprašamo vsakega treznega mislečega človeka: kaj ima to z vero opraviti? Ali ni tako počenjanje naravnost nasprotno veri in verskemu čuvstvu? Edino klerikalizem ruši versko poslopje, ruši cerkve, odganja ljudi od Božje službe, trga zaupanje do duhovščine iz ljudskega srca! Kajti geslo klerikalstva je in ostane beseda:

Herr, lass Dummheit regnen über Land, dann ist die Macht in unsrer Hand...“

Z neumnostjo zmagojuje klerikalci! Zmagojujejo? Da, skoraj se nam dozdeva, da prihajajo zopet časi teme. Duh cesarja Jožefa II. je izginil in nadomesti ga duh Luegerjev. Dunajski župan Lueger, vodja strastnih klerikalcev je imel te dni govor, v katerem je prišel prav strupeni boj proti šoli. Šola je v nevarnosti, na šolo se valijo trume klerikalstva in zato treba poklicati vse svobodno misleče na krov. Šola nam je bila vedno sveta stvar! Narod pa, ki izroči šolo srednjoveškemu klerikalstvu, tak narod je podoben samomoru. Vsi torej na krov!

Kakor vihar gre skozi našo državo. 60 letnico praznuje presviti naš cesar. Pač z žalostnim srcem se mora visoki starček ozirati na svoje narode. Vse jim je žrtvoval, svojo srčno kri jim je podaril, — ali miru ni mogel dati. Kajti kler-

ikalstvo dela nemir! Kakor so v najboljših naših farah zanesli mladi farški petelini prepir in boj, tako je tudi v splošnem. Boj hočeje, boj zahtevajo, boj je njih cilj!

Zato pa tudi mi ne moremo mirovati. Dolžni smo to bodočnosti. Slabi, ničvedni bi bili, ko bi ne branili šole! Proklinjali bi na naših grobčih, ko bi ne varovali svojo mladino. Držimo torej trdno svojo zastavo napredka, — glavo pokonci in naprej v boju!

Politični pregled.

25. november! Velepomembni dan je to, kajti pred desetimi leti je tega dne divjal boj po ulicah avstrijskih mest, puške so pokale in dva mlada človeška trupla sta ležala v svoji krvi na tleh... Zakaj? Iz Poljskega se je poklicalo ošabnega zlaščiča Badenija, moža, ki je bil navajen galških šeg. Z železno roko je hotel zatreti napredno ljudsko misel. Surovo nasilje mu je bilo več kot vsa pravičnost... In zato krvavi boji? Ja, dva človeška bitja sta izdihnili svojo mlado dušo edino zato, ker je bila avstrijska politika zavožena, ker se ni oziralo na ljudske zahteve. S puškami se je leta 1897 hotelo dokazati, da ima ljudstvo za plačevati, drugače pa gobec za držati... In državna zbornica? Ali je v teh vročih dneh spala? Ne, ni spala! Predsednik državne zbornice je bil takrat duševni bratec nasilneža Badenija, poljski zlaščič Abrahamovicz. In zgodilo se je, kar ni bilo opazovati v nobeni zbornici sveta: Abrahamovicz je poklical policaje v zbornico in s policijsko silo so nesli pogumne zastopnike ljudstva iz dvorane... Abrahamovicz je omadeževal, onečastil zbornico. Zdjaj pa je 10 let od tega najsrmotnejšega dneva v avstrijski zgodovini. In isti Abrahamovicz, kateremu se je reklo, da spada v ječo, je zdaj — minister. Res, človeku krvavi srce, ko vidi avstrijsko politiko v takem blatu. Ali je čudno, ako so pozdravili napredni poslanci z najhujšimi psovkami nasilneža Abrahamovicza? Temni,

Kadar gorè potujejo...

Povest od sovraštva in ljubezni.

Spisal Karl Bienenstein.

(3. nadaljevanje.)

Ko je prišel Toni v vas, vstopil je ravno Zagorjan v gostilno. Pri temu je bila stvar z varstvom hiše ravno nasprotna. Prazil je sam na domačijo, medtem ko je poslal Roziko v cerkev. Ali ko je videl prihajati svojo hčerko po griču, vzel je klobuk in šel po najkrajši stezi v vas.

Toni se Zagorjana ni ravno razveselil; vedel je namreč: ako je Zagorjan že v vasi, potem je morala biti Rozika gotovo že doma in ne bi jo mogel več danes videti. Ali kaj bi si mislila? Kakšne skrbi in žalosti si si delala? Saj Toni je poznal skrivno božjano ljubeč, kateri je domača žalost vso vero na trajno srečo vzela. Kaj naj bi napravil? Premišljeval je nekaj časa in prišel do sklepa: hotel je iti k Zagorjanovi hiši; morda bi se najdla prilika, da izpregovorj par besedi z Roziko. Njenega očeta se ni bilo treba bati, kajti pred deveto uro bi ta gotovo ne prišel iz gostilne; stari hlapec pri Zagorjanovih, Stefan, in stara dekla pa itak nista bila nevarna; ni se bilo treba bati izdajstva.

Toni je šel po isti stezi, kakor preje Zagorjan. V začetku je hitro korakal, ali potem je postala pot tako

strma, da je le polagoma navzgor prihajal. Tako je prišel večer. Ko je korakal Toni čez zadnji grič, bil je le še vrhunec Samskegore v dnevi svetlobi in se je svetil kot baklja proti nebu, ki je postalo že temno in se okrasilo z zvezdicami.

Previdno se je držal Toni ob robu gozda, ki je bil tesno pri hiši. Od svojega prostora je videl ravno k vodnjaku; tja bode morala priti Rozika po vodo, da napoji živino. Mirno je stal in čakal. Iz hlevov je prihajal ropot živine. Potem pa je postajalo vedno bolj mirno in Toni je prestrašeno izpoznal, da je bila živina že napojena in krmljena; torej ne bode ta večer Rozike več vidil.

Potihoma je zaklel in se vznemirjeno za brke prijel. Kaj naj napravi? V hišo vendar ne sme! Kako naj da Roziki znamenje? Na noben način ne sme tukaj ostati. Šel je za hišo okoli hleva in se plazil poleg domačega vrteca ter prišel do prostega pašnega prostora pred hišo.

In zdaj — skoraj bi od veselja zavriskal — zdaj je opazil Roziko, ki je sedela na klopi pred hišo, roki v naročju, in zrla sanjavo v mračni večer. Zadnja svetloba iz Samskegore ji je olepšala lici in se ljubečje je bilo nežno deklško obličje v okvirju svojih temnih las.

Trenutek dolgo je gledal Toni z veselimi očmi to sliko; nikdar še se mu ni Rozika tako ljubka zdela, kakor ravno zdaj, ko je stal na sovražnem posestvu. Potem pa je tiho zaklical: »Rozika!«

Deklica je pogledala prestrašeno navzgor. Ali se ji je sanjalo? Ne, zdaj je čula klic že drugič in vidila tudi postavo za vrto. Obraz se ji je razveselil, srce pa ji je pričelo biti; najraje bi od veselja zavpila in vzletela v njegove objeme. Ali treba je bilo biti previdno. Dala je Tonitu znamenje, da naj se vrne v gozd. Fant je vbogal, medtem ko je šla Rozika v hišo in vprašala mamo, je-li ta še kaj potrebuje. Mati ni zahtevala ničesar; rekla je le otožno: »Le pojdi malo na zrak. Moj Bog, kako dolgo še in tudi ti ne bodeš zahtevala več svežega zraka. Zrak na pokopališču je najboljši.«

Globoko je vzdihnila Rozika in stopila v mračni večer. V par minutah jo je že Toni vroče objel in strastni poljubi so dokazali njuno srečo.

Rozika je naslonila glavo ob njegovo ramo in ga vprašala s svetlimi očmi: »Kaj pa ti je danes v glavo prišlo?« — »Ja veš,« je odgovoril, »mislim sem si, da bodeš zopet celi teden žalostna in se bodeš celo jokala. To pa ne smem misliti.« — »Malo sem itak že jokala,« je priznala s smehljajem. — »Tako, potem moram pa oči posebno kaznovati,« menil je Toni, stisnil Roziko v roke in jo poljubil na trepalnice ter čelo.

»Ali malo truden sem tudi,« je rekel Toni, »saj se lahko malo vsedeva; ali imaš malo časa?« — Rozika je prikimala in pričela sta si svoje dogodke pripovedovati. »Ne vem,« je končal Toni, »ali sluti moj oče kaj ali ne? Danes se mi je to že dozdelo. Sicer pa nič ne de.

temni so časi! Nazadnjaštvo prihaja v vladu! Edina pot je, da glasnejše poslanci proti nagodbi z Ogrsko. Cimprije pade ta vlada, tembolje za ljudstvo!

Pomiloščenje vojaških begunov. Kakor smo že poročali, je cesar ob priliki 60 letnega jubileja pomiloštil vse one, ki so se odtegnili vojaškim naborom ali pa so zamudili vojaške dolžnosti. Dotični odlok se glasi: 1. Vsem onim vojakom armade in vojne mornarice, ki se nahajajo v zaporu, ker se niso odzvali poklicu v vojaško službo ali ki so pobegnili (dezertirali) odpusti se dne 2. decembra vsaka nadaljna kazen. — 2. Vsem onim, ki so še v preiskavi zaradi take krivde, ki so jo zakrivali pred 2. decembrom, dalje oni, ki se kazensko šele zasledujejo, opusti se nadaljno postopanje in vsako kazen; tisti, ki še niso v preiskavi, pa se morajo v dobi od 2. decembra 1907 do 1. decembra 1909 osebno javiti prostovoljno politični ali vojaški oblasti na Avstrijskem. — 3. Dezertirjem, ki morajo za kazen naprej služiti, se to odpusti. — 4. Opustitev pa ne velja za one, ki so zakrivali hudodelstvo po § 6 z dne 28. junija 1890 in prestopok po § 4 zakona za Bozno ter Hercegovino. — 5. Vsi dezertirji pa izgubijo svoje šarže, ki so jih preje imeli. — 6. Vsem pomiloščenim vstaje se doba med tem časom, ko so se v evidenci vodili kot beguni, v službeno dobo. Zamujeno vojaško akt, vno in 8 tedensko službo pa morajo nadomestiti v teku splošne službene dobe. Zamujenih orožnih vaj ni treba nadomestiti. — To so glavne poteze velikodušnega cesarjevega pomiloščenja. Glavno je, da se dezertirji v teku 2 let pri oblasti oglasijo!

Dopisi.

Iz Lemberga. Slavno uredništvo! Vaš cenjeni list je že večkrat omenil, da bi bilo za nas spodnjo-štajerske kmete zelo potrebno, da se organiziramo in ustanovimo kmetijske podružnice. Tudi pri nas smo pričeli delati nato, da ustanovimo kmetijsko podružnico. V ta namen smo imeli zadnjo nedeljo oktobra kmetijsko zborovanje, na katerem se je našim kmetom razložilo namene in koristi kmetijske podružnice. Dogovorili smo se, da hočemo za več občin Šmarskega okraja ustanoviti podružnico v Lembergu in sklenili v kratkem večje zborovanje sklicati. Klerikalna stranka seveda z našim početjem ni zadovoljna, ako ravno je agrarni govornik na našem zborovanju naravnost povdajal, da kmetijska družba ne pozna nobene politike in da so v kmetijski podružnici vsi kmetje enaki, so-hi politično ene ali druge barve. Z edino klerikalcem lastnim „naydušenjem“ so začeli strankarji zoper naše početje šunati, češ da je kmetijska družba za Štajersko z sedežem v Gradcu „nemčurška“ in „brezverska“. Še bolj nas je iznenadilo, ko je eno zadnjih nedelj priromal k nam „oberjesuit“ Gomilšek, župnik na Medvedovem selu. Domači župnik in kaplan sta mu preskrbela precej ovac, katerim je po svoji navadi zopet zadnje kronice za njegova razna društva odvzel. Bil je takrat res jako pravicoluben; povedal nam je, da je namen „kmečke zveze“ le

pobirati pridno kronice, da bodo črnuhi pri prihodnjih volitvah imeli več denarjev za agitacijo in nam bodo temložje vsilili nam neljubega poslanca Korošca ali morda Gomilškega. Naenkrat pa je začel prav sladko in mastno opisovati koristi štajerske kmetijske družbe in nagovarjal navzoče, naj takoj plačajo vsak po 3 krono, češ da si ustanovijo podružnico na Sladki gori. Videti mi je bilo na prvi pogled, da je v tem še novinec, kajti primoran je bil vedno na papir gledati, na katerem je imel napisano to, kar je po ovinkih iz Lemberškega zborovanja ali pa mogoče iz „Štajerca“ zvedel. Priznal je tudi sam, da danes zato ni dovolj pripravljen in da hoče prihodnjič o teh zadevah še bolj podučiti biti. Oglasil se je nato neki klerikalni kmet in rekel, da se je vse to že mnogo boljše v Lembergu govorilo, kjer je bil tudi on (kmet) navzoč in da se mu je stvar tam dopadla, ne more pa videti, zakaj hočejo gospodje danes na Sladki gori podružnico ustanoviti. Nato mu seveda Gomilšek kakor tudi domači župnik po svoje raztolmačita, da hočejo Lemberžani „nemčurško“ in „protiversko“ podružnico ustanoviti, medtem ko bodejo na Sladki gori „narodno-slovensko pravo rimsko-katoliško“ (mogoče z popolnimi odpustki obdarovano) kmetijsko podružnico snovali. Povejte nam, Vi nemirni duh Gomilšek, kako se to strinja?! Kmetijska podružnica štajerske kmet. družbe bi bila v Lembergu pod vodstvom kmetov „nemčurška“ in „protiverska“, v četrte ure oddaljeni Sladki gori seveda pod vodstvom žegnanih gospodov pa „narodno-slovenska rimsko-katoliška“ itd. Mi vam pa odkrito srčno povemo, da Vi z Vašim počenjanjem hočete le stanovsko organizacijo kmeta onemogočiti. Milostljivega knezoškofa pa vprašamo, ali je dal Gomilška k sv. Petru za župnika ali okrajem Šmarje, Rogatec in Kozje za potovalnega učitelja nepotrebnih „Marijinih družb“ in „izobraževalnih društev“? Iz zanesljivih virov nam je znano, da g. Gomilšek večinoma po nedeljah po drugih farah leta. Milostljivi škof naj veli svojemu slugu, da naj pregleda zadnjih 10 števk „Slov. Gospodarja“ in naj mu o Gomilškovem delu poroča in prepričan bode, da pišemo resnico. Končno naj še omenimo, da se mi Lemberžani tudi od domačega župnika ne bomo pustili psovati, tudi ne ako bi bil slučajno — pijan, kar je seveda njegova navada. Glede ustanovljenja podružnice pa hočemo mirno čakati, kaj poreče osrednji odbor v Gradcu in upam, da je delal Gomilšek tokrat „rajtengo brez birta“.

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo 17. t. m. vršilo se je v gostilni g. Mihaela Drobne kmečko zborovanje. Lepo število povabljenih kmetov in pa tudi več odličnih oseb se je vdeležilo tega zborovanja, kateri so pazljivo poslušali zanimivi govor kmetovalca g. Andreja Drocenik iz Kačjega dola. Njegov govor razvil se je obširno na to, kako bi se dalo zboljšati travnike skoz polago drinaže in gnojenjem z različnimi gnojili in tako povzdigneti kmečko dobrostanje; a glavni namen njegovega govora je pa bil ta, da bi se tudi v Šmarji ustanovila podružnica štajerske kmečke družbe. Želimo in upamo, da se bo to tudi v kratkem uresničilo!

Boj v zgorno-radgonskem okraju.

Znano je, da porabijo klerikalci v politični borbi vsa sredstva. Z divjo strastjo, kakor jo je videti edino pri pridigarjih strupenega sovraštva, razširjajo svoje nazore in blatijo svoje nasprotnike. Kako popolnoma izgine sleherni sled krščanstva in poštenosti v klerikalni stranki, dokazuje gausni, brezvestni boj proti naprednjaku g. Francu Wratschko v Zg. Radgoni.

Preglejmo celo zadevo! Klerikalci so imeli zgorno-radgonski okraj 7 let v svoji roki. Okroglo 2 let je bil načelnik učitelj Kocmut iz sv. Jurja, njegov namestnik pa grof Avernas (1 leto) ter dr. Gorički (4 leta). Prvaškega načelnika Kocmuta je deželni odbor zaradi zamerjenja odstavil; drugi ni bil več izvoljen in tretji je odložil svoj mandat iz posebnih vzrokov. Pri nadomestnih volitvah septembra l. 1890 je bil g. F. Wratschko s 14 glasovi za načelnika izvoljen. Po pre-

teku dveh let so bile zopet volitve razpisane. „Gospodar“ je že preje z gonjo proti g. Wratschko pričel; vsaka laž, vsako obrekovanje je bilo temu laži-katoliškemu listu dobro, da onemogoči Wratschkovo izvolitev. Ali pomagalo mu ni, kajti ljudstvo je vpoštovalo gospodarsko delo g. Wratschka in je bilo z njim izredno zadovoljno. In vkljub hujskanju politikujočih farjev ter njih ljubljence Ploja je bil g. Wratschko ednoglasno za načelnika izvoljen. Ker pa „Gospodar“ še ni ponehal z obrekovanjem, si je moral poizkati g. Wratschko pravico pred sodnijo.

Ko so zopet 3 leti minuli in so bile volitve iz novega razpisa, poskušali so klerikalci z drugimi, še gršimi sredstvi svojo srečo. Bil je takrat pri dr. Goričkemu neki advokatski kandidat Pihl, ki se ni sramoval nobene laži, da bi g. Wratschkota očrnil. Nahujškalo se je nekega hlapca Serschena, naj izpove, da ga je hotel g. Wratschko najeti, da naj nekega klerikalnega majerja ustrelji. Vsa tega nesramnega sklepa je bil g. Wratschko zaradi javnega nasilstva obtožen. Istotako sta ga naznanila prvaška dohtarja Glaser in Hribar iz Celja zaradi goljufije ter po § 303. S temi krivičnimi naznanili se je hotelo onemogočiti izvolitev g. Wratschka. Ali vse tožbe so končale s zmago g. Wratschkota. Klerikalci Serschen je bil obsojen na 4 mesece ječe, druge dve tožbi pa sta se ostavili. Pri volitvi pa je bil g. Wratschko tretjič ednoglasno za načelnika izvoljen, Farški „Gospodar“ pa je obrekoval nadalje.

Četrta volitev je končala istotako, izvršila se je pa veliko bolj mirno. Prišlo je do pete volitve. Klerikalci so osnovali neki „konzorci“, v katerem so imeli prvo besedo prvaki Veberič, Semlič in Borko. Podkupili so nekatere občinske predstojnike z denarjem in so bili ti pozneje v Mariboru obsojeni. Tudi ta goljufija ni pomagala, kajti g. Wratschko je bil zopet ednoglasno načelnikom izvoljen.

Prišlo je do šeste volitve, ki se je pred par tedni zgodila. V zadnjih 3 letih je pričel rogoliti župnik Kunc s svojimi drugimi farškimi podrepaniki. Deloval je pri vseh občinskih volitvah v fari in tako je bilo precej črnih občinskih predstojnikov izvoljenih. Tako je tudi pri okrajnih volitvah prišlo, da je bilo za naprednjake le 10, za črnuhe pa 14 občin. V tem času pa se je napravilo tudi prošnja, da naj se Zgornjo Radgono v trg preradgači. Cesar je to tudi potrdil. Ali medtem se je plazil deviškonedolžni hofrat Ploj po Dunaju in je znal preprečiti, da ni prišlo poročilo o spremembi Zg. Radgone v trg pravčasno iz ministerstva. Občina pa ni počivala in tako je bil minister Bie nerth prisiljen, imenovati Zg. Radgono za trg. Zahteval je pa od g. Wratschkota, da se razpiše okrajne volitve po starem zistemu in priporočal, da naj se prvaška farška ter napredna stranka združita, kar bi bilo v blagor celenu okraja. Prvi zahtevi je g. Wratschko takoj ustrelel, ker je že pred letom izjavil, da noče ostati več načelnik. Odklonilo se pa je kompromis s klerikalci, kajti z lažniki in obrekovalci se nikdo družiti ne more. Ker se je pa g. Wratschkota vendar še nadlegovalo, da naj se udeleži volitev, poizkusil je pripraviti sporazumljenje. V tem času je prišel preje imenovani Veberič k g. Wratschkotu. Le-ta je prvemu priporočal kompromis, katerega je minister želel. Veberič je obljubil, da bode stvar svojim prvaki prijeteljem naznanil in 12. avgusta bi imela z Wratschkotom skupaj priti. Zadnji pa je nato pozabil in ni prišel. Tako ni z Veberičem nobene besede o volitvah več izpregovoril. In zdaj nakrat se je napravilo naznanilo, da je hotel Wratschko Veberiča s „fufcigarjem“ podkupiti. Vsak pametni človek vidi, kam pes tace molit! Priče so dokazale, da je Veberič smrtni sovražnik g. Wratschkota, da je nadalje sam izjavil, da se hoče nad Wratschkom maščevati, Veberičev glas bi g. Wratschkotu nič ne pomagal. Ali vkljub temu je klerikalni Veberič prisegel in Wratschko je bil obsojen. Mi ne trdimo, da je Veberič po krivem prisegel, ker tega dokazati ne moremo. Ali mi pravimo, da je sodnija tako sodila, kakor bi noben človek tega ne pričakoval. In zato teče tožba naprej! In zdaj premislimo: Minister je nasvetoval

Enkrat morava vse povedati, in če se to preje zgodi, je še bolj. Jaz ne odneham, to rečem. Kajti zakaj naj bi postala midva nesrečna, ako sta se sprla enkrat najina očeta? Ko bi se vsaj vedlo, kaj sta imela? Ali noben človek tega ne pove. To je župnikovo delo. — »Bodi vesel,« je odgovorila Rozika tiho, »morda si srečnejši.« — »Srečnejši? Ne! Ako se zaradi česar trpi, se mora vendar vedeti, zakaj. In jaz ne verujem, da je tako hudo.« — Roziki je padlo v glavo, da mu vse pove. Ali končno se je premagala, objela ljubčka in rekla: »Daj mi poljub!« In ko je to storil, malo začuden vsled njenega žalostnega pogleda, prosila je: »Se enkrat in še enkrat.« — Prestašen je stisnil Toni Roziko k sebi in jo vprašal: »Moja Rozi, kaj pa ti je nakrat, ti si tako žalostna?« — In zdaj je prišla njegovo roko ter rekla: »Prosim sem te za te tri poljube, kajti morda bodejo zadnji, katere dobim od tebe. In zato sem hotela ravno tri, kakor se pri molitvi napravi tri križe, predno se reče »amen.« Kajti zdaj, Toni, pride ljubezen na poizkušnjo. Najbolje je, da ti vse sama povem. Jaz vem, kako je nastalo sovraštvo med mojim in tvojim očetom. Ne branim svojega očeta, ali tvoj je pač še bolj kriv. In vidiš, Toni, jaz vem da ljubiš svojega očeta. Ali imaš tudi ljubezni do mene, da ti smem vse povedati?« — »Povej, Rozi,« je rekel Toni, »ti si edina, ki mi sme vse povedati.«

In Rozika je povedala, kar ji je par ur preje stara Agata sporočila.

(Naprej prihodnjič.)

g. Wratschkotu kompromis in ker je ta to priporočal, je bil obsojen. Potemtakem je tudi minister nekaj kaznivega storil! Veberičeva prisega pa bođe povod nadaljnjemu postopanju. In vse pride na solnce!

Ze enkrat so g. Wratschkota po nedolžnem v ječo spravili. Bilo je to leta 1879, ko je bil Wratschko v Celju na 3 mesece ječe obsojen, ker sta dve priči napačno izpovedali. Wratschko je preстал kazni, potem pa ni dal miru in je bil pred sodnijo pri ponovljeni razpravi popolnoma oproščen. Tako se igrajo črnuhi s prisego!!!

Sedemnajst let je bil g. Wratschko okrajni načelnik in kar je storil, to je dobro. Samo faniatično faršto ga je sovražilo in ga še sovraži. Mož pa je osivel v službi za ljudstvo! Zidale so se ceste, dajale subvencije, doklade se niso zvišale in malo okrajev ima tako nizkih doklad kakor ta. Jekleni, delavni mož je bil Wratschko, mož na svojem mestu, ki se ni dal prestrašiti in upogniti! Čast mu i zanaprej!

Klerikalna gonja pa bođe divjala tudi v bodoče. Ali — vremeza se bodo zjasnila!

Novice.

Drugi natis našega kmetkega koledarja je ravnokar izšel. Vsi tisti, ki so se torej že naročili, dobijo zdaj v par dneh koledarje. Kdor se pa še ni naročil, stori naj to nemudoma, kajti na ta način si zasiguri gotovo koledar. Kakor že povedano, stane 1 koledar na 112 straneh le 30 krajcarjev, s poštnino pa 5 krajcarjev več. Nekaj koledarjev smo napravili trdo vezanih in stanejo ti 40, s poštnino 45 krajcarjev. Kdor proda 10 koledarjev, dobi 1 zastoj. Opczarjamo še enkrat vse somišljenike in prijatelje našega koledarja, da ga naročijo, kajti toliko lepega, koristnega in zabavnega berila za tako mali denar ni dobiti nikjer drugje. Torej na delo!

Naši shodi. Naznanili smo že, da hočemo zimski čas za prirejanje podučnih, gospodarskih in političnih shodov porabiti. Opczarjamo na to somišljenike. Kjer si naši pristaši želijo taki shod, naj nam to naznanijo. Preskrbeli bomo toliko shodov, kolikor bode mogoče. Torej na delo za napredno stranko!

Iz Spodnje-Stajerskega.

„Stajerc“ na prižnici. Zopet enkrat je prišel naš list na prižnico. V nedeljo, 17. t. m. je čital „Stajerca“ župnik Gomilšek iz sv. Petra nad Medvedovim selom raz prižnice pred vsemi ljudmi. Ni mu bilo prav, da smo ga v 45 šte. malo okrtali. „Stajerc“ torej na prižnici, — dobro! „Brezverake“ stvari vendar ne bode in ne sme katoliški duhovnik na prižnico prinašati. Torej je laž, da bi bil „Stajerc“ brezverski list. Nasprotno: „Stajerc“ je tako pobožen list, da se ga pričena čitati raz prižnic. Pametno je to, fajmošter iz Sv. Petra! Ako pa mislite, da nas bodeš s tem zatrli in premagali, se pač grozno motite. Od vaših mirnih ovac, od vrlih kmetov iz vaše fare, smo dobili to-le pismo: „Dragi „Stajerc!“ Kakor pomaga šiba pri malopridnih otrocih, tako pomaga krtača tvoja pri marsikateremu duhovniku! Dragi „Stajerc“, ti si se našemu g. župniku G. zelo priljubil, da te je celo v nedeljo 17. t. m. pred vsem ljudstvom raz prižnice čital in to baje zato, ker si ga ti v št. 45. okrtal. Mi smo te že itak zelo radi čitali, ker si napreden list, ali odslej te bomo še v veliko večji meri spoštovali, ker te g. župnik tudi spoštuje, da te celo v cerkvi čita. Toraj zavedni Stpeterčani gremo vsi na delo za napredni list, za „Stajerca!“ — Stpeterčani.“ — Kaj pravite k temu, župnik? Hvala, da agitate za nas!

Poličanski „koštrun-birt“ obsojen! Poročali smo svoj čas o svinjskih klobasah klerikalnega „koštrun-birta“ F. Gajškega. Kakor znano, je izdeloval Gajšek te klobasice iz mesa krepanih, na živinski krugi poginjenih živali in je na vse mogoče načine sleparil oblast ter ljudi. V odgovor na naše članke je prišla potem notica v listu vseh sleparjev „Slov. Gospodarju“. Tam se je bahal Gajšek, da dela že leta dolgo za geslo „vse za vero, dom in cesarja“. Na to nesramnost smo klerikalnemu predizrežu po nosu potokli in povedali, kako je sleparil pri hranilnicah, ro-

manju in s krepano živaljo. Orožniki so pričeli stvar tudi preiskavati. Gajšku je bilo to neprijetno in naznanil je vsled tega v družbi s svojo hčerko Ano orožnika popolnoma po krivem. Za vse te svoje lumparije je prišel Gajšek na obtožno klop. 20. nov. je bil pred slov. bistriško sodnijo obsojen na 6 tednov zapora, 200 K globe, 91 K za meso in vse troške. Njegova Ana pa je bila obsojena na 100 K globe, oziroma 10 dni zapora. S tem je stvar končana! Mi želimo, da bi se „koštrun-birta“ v zaporu s tistimi klobasami furalo, s katerimi je on ljudi in svojega župnika sleparil. Razvidno pa je iz te cele zadeve, da je po navadi tisti največji lopov, ki najbolj terojalsko oči proti nebu obrača. „Elipos“ in klerikalna stranka sploh pa naj bodešta ponosna na svojega „koštrun-birta“. Hahaha!

Kaplan Peter Gorjup v Brežicah se je nalezl v zadnjem času političnega duha. Pred kratkem je med veroukom nekega razreda ljudske šole otrokom o dobrem in slabem časopisju predaval. Rekel je, da je greh, ako se čita gotove napredne liste in priporočal farške zakotne „cajtunge“. Glej, glej! Od kedaj pa spada ta „znanost“ v učni načrt ljudskih šol? Ali bi ne bilo bolje, da se priučijo deci raje dostojno obnašanje na cesti? Izbiro časnikov si pridržijo stariši za-se. In stariši bodejo tudi kaplanu dokazali, da nima vtikati svoj nos v zadeve, ki ga nič ne brigajo.

Iz Kalobija se sliši vedno bolj čudne novice o tamošnjemu župniku Kostanjevcu. Gré se za nekega otroka, za katerega je župnik pozabil skrbeti, vkljub temu, da bito storiti moral. Spomladi letošnjega leta je prišla namreč župnikova kuharica v sosedno vas in porodila tam otroka. Dete so dali neki viničarici ter obljubili, da se bode zanj plačevalo. 14 dni po porodu je kuharica zopet odpotovala. Ali od tega časa naprej ne dobi viničarica nobenega vinarja več. Vprašamo: Kdo je oče otroka? Kdo je jeroč? Zakaj se ne plača revni viničarici tiste kronice? Župnik Kostanjevec, vèn z besedo! Drugače bodeš soodgovorni, da „vera peša“.

Mariborski okrajni zastop, v katerem so zadnjič naprednjaki zmagali, si je izvolil za načelnika g. dr. J. Schmiderer, za namestnika pa g. J. Bancelari. V odbor pa so bili izvoljeni gg.: dr. Kornfeld, dr. Krenn, P. Kammerer, župan V. Schäffer, J. Bancelari in Joh. Kammerer. Naprej v pridnem delu za ljudstvo!

Lastno pošto so uresničili v Studencih pri Mariboru.

Podpore kmetom. Za ptujsko-rogaško-ormuški okraj se je dovolilo po umjih prizadetim posestnikom skupne podpore v znesku 240.000 kron, torej skoraj četrtilijona kron.

Mariborska perota prične 2. dec. svoje zasedanje. Občezeni so: 2. dec.: Jos. Fröschler (uboj), Jos. Tacer (rop); 3. dec.: Jurij Dornig (ženomorilec iz Hoč), Treza Žnidar (požig); 4. in 5. dec.: Urša Dvoršak, in Al. Pirsch (požig in goljufija); 6. dec. F. Petrovič, F. Zimmerleit in J. Kikl (tatvina); nadalje W. Stark (goljufija), Marija Jeza (detomor), Al. Srgar (požig), Kranjc (uboj).

Požar. V Šuštanju je pogorela hiša posestnice Britovšek. Prebivalci so komaj življenje rešili.

Ustrelil se je na Tirolskem šmarski fant Stör. Baje se je sprl z ljubico.

Zblaznel je bivši nadzornik južne željeznice pl. Schmuck. Kakor znano, je bil Schmuck proti delavcem brezobziren do skrajnosti. Bil je tudi v zvezi z obrekovalci župana Orniča. Morda se je nesrečnežu že takrat mešalo.

Zaprli so v Mariboru pisarja Ferd. Schriebl zaradi raznih sleparij. Ietotako sedi v preizkovalnem zaporu manšetar Rokavec.

Obesil se je penzionist g. Kramberger v Mariboru

Izgubil je pri zadnjem letnem sejmu v Ptuju neki neznanec cekar, v katerem je bila 1 kmetaka ura, 1 motika, kos usnja itd. Kdor je to izgubil, naj se naznani pri mestni policiji v Ptuj.

Umrl je nadučitelj v pokoju g. Vincenc Kotzmuth iz Hajdine. Bil je izvrstni, plemeniti mož. Zemljica naj mu bode lahka!

Ropar. Preteklo nedeljo se je privlekel iz gozda k posestniku Čepelu v Škofjevski mešetar F. Lipošek iz Oplotnic. Pravil je, da mu je

pognal neki neznanec kroglo v prsa, ga oropal in vrgel iz voza. Orožniki iščejo zločinca.

Vlak je povozil pri Poličanah delavca Matijo Žuidar. Bil je takoj mrtev.

Iz Koroškega.

Klerikalna predznost. Kakor znano, so si poneumjeni volilci izvolili kaplana Walcherja za državnega poslanca. Walcher ima vse sposobnosti za pravega — črnha. Spretno zna rabiti laž, obrekovanje, psovanje in kar mu ne dopade, kar se ne strinja z njegovimi črnimi nazori, to proklinja. V zadnjem času so imeli koroški klerikalci prav slabe čase. Mislili so namreč, da se jim bodejo tudi c. k. sodniki pripognili in pokorili ter da bodejo potem nekaznovano lahko svoje lumparije uganjali. Zdaj pa so porotniki v par slučajih klerikalne zločince obsodili. To je kaplana Walcherja tako razburilo, da je vrgel vsem porotnikom nesramno psovko v obraz. V neki interpelaciji je namreč doslovno dejal: „Na Koroškem vporabljeni porotniki so ali duševno popolnoma nezmožni ali brez vsake pravne resnosti ali pa zaradi obeh teh pomanjkljavev za porotniško službo popolnoma nezmožni.“ — Ali razumete? Walcher, ta rumeni kljun, ta kaplanček, si upa vse koroške porotnike nesramno žaliti, češ da so neumni in pravno ničvedni! Ni čuda, da je šel vihar skozi vrste koroških porotnikov, ki so se zbrali v Celovcu in ki zahtevajo od ministra zadoščenje za to farško psovko. In s takimi ljudmi se družijo tudi prvaško-klerikalni mogočnejši. Kadar se jim ljudstvo ukloni in jim pete liže, takrat pravijo, da je to „dobro naše ljudstvo“; kadar pa prične to ljudstvo z lastnimi možganami misliti, takrat mu pljune ta ali oni farški fantalin v obraz. Fej čez tako postopanje! Ali ljudstvo postaja vedno pametnejše in odvrlo bode kmalu farško nadvlado. V to pomozi Bog!

Shod v Galiciji se je vršil predzadnjo nedeljo pri precej dobri udeležbi. Marljivi potovalni učitelj g. Schumy je predaval o živinoreji, gnojenju itd. Poslušalci so mu živahno odpravili. Naprej v gospodarskem delu!

Grozna smrt. Na duhu bolani sin gostilničarke „zur Krone“ v Velikovu si je zažgal obleko. Predno je prišla pomoč, je dobil nesrečnež že take rane, da je kmalu potem umrl.

Pogorelo je poslopje za krmo posestnika Huberja v Tresdorfu. Ogenj je napravil za 3000 K škode. Nastal je baje vsled nepredvidnega kadenja nekega hlapca.

Utonila je 10 letna hčerka izdelovatelja sodavice g. F. Hartlieba v Belamostu v tamošnjem potoku. Doslej se ne vè, kako se je nesreča zgodila.

Postenjak. Hlapec Franc Pingist v Feldkirchou je najdel na cesti zavoj, v katerem sta bili 2 hranilnični knjiži ter svota 1890 K. Pošteni najditelj je vse občini izročil. Zaboje je zgubil gospodar Scheiber iz sv. Ulrika, ki je postenjak 10% nagrade izplačal.

Še en postenjak. V Špitalu je našel hlapec Martin na cesti 4000 K, zavutih v ruto. Izročil jih je takoj svojemu gospodarju.

Ustrelil se je v Staremdvoru mesar Julij Ferstl. Vzrok samomora je neznan.

Roparski napad. Predzadnjo sredo so napadli trije lopovi nekega akordanta v Felkenstajnu, ki je imel par tiroč kron za izplačanje delavcev pri sebi; potresli so mu popra v oči ter mu potem denar oropali. Zločincev še nimajo.

Po svetu.

Potres v Karatagu. Listi poročajo: Potres je mesto Karatag popolnoma uničil. Vseh 1200 hiš je razrušenih. Od 4000 prebivalcev se jih je rešilo le 200, vsi drugi so mrtvi.

Kako postaneš svoj lastni oče? Neki delavec v Gradcu je imel pred leti ljubico; dobila sta otroka, ali pozneje sta šla eden od drugega. Desetletja so minula in delavec je že vse pozabil. Nakrat se seznani z mlado deklico, ki mu je dopadla in s katero se je tudi oženil. Dobil je z njo otroka. Ali nakrat se je izvedlo, da je bila njegova žena — njegova hčerka iz časa prve ljubezni. Mož se je imel pred sodnijo zagovarjati, al bil je oproščen, ker se je vse to le po naključju zgodilo.

Železniške nesreče. Brzovlak iz Valencije na Španskem je padel iz mosta v reko. Čez 20 oseb je mrtvih, 90 pa ranjenih.

Gospodinska šola v Ptuj.

Na naš oklic glede ustanovitve kuharske in gospodinske šole v Ptuj smo dobili že razna naznanila. Omenimo, da se vršijo ti tečaji v prvi vrsti za kmetijske in krčmarske hčerke, ki so nad 16 let stare. Namen šole je, izobraziti dekleta v najvažnejšem gospodinskem delu, to je v prvi vrsti v kuhanju, pranju, šivanju, pospravljanju itd.

Šola se odpre dne 1. januarja l. 1908. Občina mesta Ptuj je okrajnemu zastopu pri-pustila prostore na starem rotovžu, kjer se bode napravilo spalno sobo in gospodinske prostore.

Vodstvo te gospodinske šole je prevzela gospodična Johana Heršič, sestra pokojnega ptujskega prošta Heršiča. Poleg tega bodeta dajali poduk 1 kuharica in 1 šivilja.

Učni načrt je sledeči: Ob 6. uri zjutraj ostanejo dekleta, si kuhajo zajutrk in pospravijo sobe. Potem grejo 1 do 2 ure ali v cerkev ali pa na sprehod in to skupno pod nadzorstvom. Ko pridejo nazaj, prične kuhanje kosila; vse pripravljene jedi porabijo dekleta same; kar bodejo skuhale, bodejo tudi jedle. Popoldne pospravijo zopet sobe. Potem prične poduk v šivanju. Obenem se bode podučevalo gladeenje (peglanje) in pranje. Navečer bodejo zopet vse gojenke večerjo pripravile. Poleti bode tudi vrtnarski poduk.

Kdor želi, da bi njegova hčerka postala dobra gospodinja ali krčmarica, naj ne zamudi te prilike. Pogoji za sprejem so sledeči: Na mesec treba plačati 10 gold. in sicer 5 kron takoj, 15 kron pa pri vstopu. Katera je res prerevna, da bi zamogla to plačati, tej se bode pristojbina znižala. Poleg tega je treba, da prinese vsako dekle nekaj žrnjave, putra, bučnega olja, krompirja, fižola, jajc in perutnine seboj. Vse druge potrebščine kakor postlje, kuhinjsko orodje, matrace itd., so že preskrbljene.

Kdor hoče svojo hčerko v to prepotrebno šolo poslati, naj to nemudoma naznani. Pridna dekleta bodejo v enem mesecu tečaj izgotovila. Naznanila sprejemajo: G. Jos. Ornič, župan v Ptuj (v pekarni), uredništvo „Štajerca“, pisarna okrajnega zastopa.

Ponavljamo še enkrat: Pošiljajte svoje hčerke v to šolo!

Gospodarske.

Jesensko gnojenje. Travnikom in njivam, je gnojenje ravno tako potrebno, kakor človeku hrana. Mi moramo jesti, in sicer v obilni meri, če hočemo krepki in zdravi po zemlji migljati, zemlja potrebuje pa gnoj, če hočemo, da naj rodi. Njivam se še v tem oziru ne godi tako velika krivica — pa travnikom — kdo misli na gnojenje teh? Marsikdo še zasmehuje naprednega kmeta, ki gnoji travnike, češ je pač škoda gnoj, ki se vozi na travnike, ko ga je tako zelo treba za njive in v vinograde. Drugi zopet pravijo, kako bi ga gnojili travnike, ko še za polje nam ga premanjkuje. Res je, da imajo le malokje hlevskega gnoja v obilici; posebno za travnike ga ostaja malo, vendar je temu prav lahko pripomoči in sicer z umetnimi gnojili. Ta se dobivajo pri kmetijskih družbah, gospodarskih združenjih in pri nekaterih trgovcih, vendar je treba biti kmetovalcu pri nakupu umetnih gnojil previdnemu in jih naj kupuje vedno le ali pri kmetijskih korporacijah ali pa pri dobro znanih in vestnih trgovcih, ki jamčijo za vsebino hranilnih snovi v umetnih gnojilih. Največ sleparstva se v tem oziru godi pri fosforovih gnojilih, to so Tomasova žlindra in superfosfat, ki nemata vedno jednake množine hranilne snovi fosforne kisline. Tomasova žlindra ima v 100 kg 11 do 23 kg v zemlji raztopne fosforove kisline, superfosfat pa 12 do 21 kg. Čim več fosforne kisline ima Tomasova žlindra ali superfosfat, tem izdatnejša sta; 1 kg fosforne kisline stane 32 do 36 vinarjev. Treba je toraj pri nakupu teh gnojil vedno le na to paziti, da tudi to dobimo, kar plačama. To pa še ni vse, če gnojimo s Tomasovo žlindro ali superfosfatom, če tudi vsebujeta mnogo fosforove kisline. Takšno gnojenje je jednostransko, toraj

nezadostno. Gnojiti je treba ob jednom tudi s kalijem, ki je za rastline in za njihovo organsko življenje neobhodno potrebna hranilna snov. Mnogo se je že govorilo in pisalo, da moramo poleg Tomasove žlindre ali superfosfata gnojiti tudi s kalijevimi gnojili, to je s kajnitom ali 40% kalijevo soljo, če hočemo doseči kakor najbolj mogoče visoke pridelke. Mnogi poskusi z umetnimi gnojili so pokazali, da je bila letina vedno le tam najboljša, kjer se je gnojilo s kalijevimi gnojili. Za njive in vinograde moramo razun z imenovanimi gnojili gnojiti še s čilskim solitrom. Travniki to gnojilo prav lahko pogrešajo in se to gnojilo na travnikih večinoma tudi ne izplača, ker je predrago. Za naše slovenske kraje je kot kalijevo gnojilo 40% kalijeve gnojna sol najbolj priporočljivo, ker je najcenejša in najizdatnejša kalijevo gnojilo. Kajnit je sicer tudi prav izvrstno kalijevo gnojilo, vendar je za naše južne pokrajine predrag, kar je iz sledečega razvidno. 100 kg 40% kalijeve soli stane 12 do 15 kron in ima v sebi 40 kg hranilne snovi kalija in stane potemkim 1 kg kalija od 30 do 37% vinarjev. 100 kg kajnita ima v sebi 12 kg kalija ter stane 5—6 kron, toraj 1 kg kalija 50 do 61% vinarjev. V sled tega bodeimo toraj vzeli za gnojenje vedno le 40% kalijevo sol, ker je potrebujemo le jedno tretjino od potrebne množine in sicer na 1 hektar: za travnike 150 do 250 kg, za žito 100 do 200 kg, in za vinograde 250 do 200 kg. Kajnita pa je treba za travnike 500 do 700 kg, za žito 400 do 600 kg, če hočemo isto množino kalija v zemljo spraviti, kot s 40% kalijevo soljo. Razun tega si pa prihranimo pri gnojenju s 40% kalijevo soljo še mnogo vozniških stroškov, ker potrebujemo vedno, kakor že omenjeno, le jedno tjetjino 40% kalijeve soli od potrebne množine kajnita. Kdor bode toraj pravilno gnojil temu tudi uspeh ne bo izostal. Seveda ni čuda, če se je že marsikateri kmetič v umetnih gnojilih varal, kajti slišal je slaviti Tomasovo žlindro, kako čudežno raste trava ali druge rastline; kupil je vrečo žlindre in jo potrosil na velikanskem prostoru travnika. Morda se je vsedel tudi kakemu brezvestnemu agentu na limanice ter kupil slabo in ničvredno blago. Potem seveda ni čuda, če ni bilo uspeha. Tako prevaranega kmeta je potem pač težko pridobiti za zopetno gnojenje, ker misli, da se potem s vsakim umetnim gnojilom godi sleparija. Ne pride mu pa na um, da je v prvem oziru neuspeha krivo le njegovo napačno ravnanje z umetnim gnojem. Uspeh umetnega gnojenja ne sme nikdar izostati, če gnojimo pravilno, to je s kalijevimi in fosforovimi gnojili. Velikokrat je tudi učinek v prvem letu prav nezaten ali majhen, gotovo izvrsten je pa v drugem ali tretjem letu. Konečno še kratko nekaj o uporabi umetnih gnojil: 40% kalijeve soli ali kajni se trosita lahko vedno s Tomasovo žlindro ali superfosfatom dobro skupaj pomešana po travnikih. Na njivah se ta zmes jeden teden pred setvijo plitvo podorje ali dobro zavlači, v vinogradih se podkoplje in sicer najboljše že v jeseni. Če je žito že posejano, se ta zmes gnojil lahko tudi po vrhu potrosi, ko so setve že dobro ozelenele. Čilski soliter pa se rabi vedno le spomladi. Dobro je tudi travnike v jeseni pred sosenjem gnojil po dolgem in širokem s traviško brano, in kdor te nima, z navadno brano prevlačiti, posebno je to zelo koristno za travnike, ki so zelo mahoviti.

Loterijske številke.

Gradec, dne 16. novembra: 21, 20, 66, 35, 17.

Trst, dne 23. novembra: 85, 69, 67, 39, 44.

Kašljajoče opozarjamo na inzerat glede Thymomel Scilla, ki je od zdravnikov dostikrat priporočani, splošno znani preparat.

Trgovino Johann Koss v Celju na kolodvorskem prostoru nam priporoča vsakdo, ki jo je le enkrat obiskal. Tam se dobi po izredno nizkih cenah prav lepo blago, robe, strikane stvari, potrebščine za neveste, gotove obleke, bluze, srajce, otroške vozičke, nagrobne vence itd. Tudi mi priporočamo to pošteno firmo!

Promet razpošiljalne trgovine zahteva aparat, o katerega velikosti nima navadni človek niti pojma. Pomisliti je na tisoče in zopet tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da se kupcem pravočasno ugodno. Marsikatero blago ima zopet razne vrste po velikosti, barvi in muštru. Vsak posamezni komad vsake vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri prodaji fakturiran in izbrisan iz skladiščnih registrov. Numeriranje gre v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in koliko delavske moči je v tej zalogi potrebno. Razpošiljalna hiša Hanns Konrad vslužuje zdaj 200 oseb; o njih delu najdemo lepe članke v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradovega kolektarja, katerega dobijo vsi kupci te firme zastoj in poštino prosto.

Za pošto kuhinjo. V novejšem času se rabi kokosove orehe pri pripravi rib in močnatih jedi. V to je „Ceres-jedilna mast“ edino najboljša, ker se izpreža v Ustju v lastnem zavodu iz svežih, na soncu posušenih kokosovih orehov in je obnavljana pred vsako živalsko mastjo. Priporočamo vsem prijateljem poštenih jedilnih „Ceres-jedilno mast“. Krofi s „Ceres-jedilno mast“ so imenito okusni in najlažje prebavljivi.

Dviganje živinoreje je nemogoče brez krme, ki ima dovolj živeža. Da se lako pridobi, treba je gnojiti travnike in pašne ter polja za krmo in plodove. Gnojenje s samim hlevskim gnojem in gnojnic ne zadostuje, ker jima primanjkuje fosforjeve kisline; morata se mešati z Tomaževo moko. V mnogih slučajih se pa poleg Tomaževe moke tudi kajnit gnoji, kar je priporočljivo zlasti pri slabem hlevskem gnojenju.

Stoj!

ali ne držite tudi

Ceres-jedilno mast

(iz kokosovih oreh)
za najboljšo stvar? To ni samo naj-
nejša in najčistejša, temveč tudi naj-
nejša in izdatnejša mast, kar se jih kupi.

Napravite le en poizkus!
Ne bode vas grevalo!

Oženjen majer

kateri je nekaj nemškega zmožen, brez otrok, se sprejme pod posebno ugodnimi pogoji. Plačilo 64 kron na mesec prosto stanovanje, luč in drva, kakor tudi 1 liter mleka na dan ter eno njivo. Ponudbe sprejme g. Murschetz v Ptuj. 814

RAZGLAS.

Odbor hranilnice v Ljutomeru je sklenil, da zviša od 1. januarja 1908 obrestna mera za vloge

od 4¹/₄ na 4³/₄ 0/0

in za hipotečna posojila

od 5¹/₄ na 5³/₄ 0/0

Letno kapitalno odplačilo (Kapitalsabschlagzahlung) pa se zniža od 1/4 na 1/4.

Hranilnica v Ljutomeru

v novembru 1907.

813

Ravnateljstvo.

Učenec

ako izobrazbo, zmožen nemščine in slovenščine, se sprejme pri g.

Anton Jaklin

vec z lesom, mešanim blagom itd. v Vitanju pri Celju. 812

ene, dobre ure.

Prava srebrna remontura štempljana od c. k. urada, cifernica iz emajla, set, kazalec, natanko regulirana K 840, z dvojnimi mantelnim K 1250, z anker-kolesjem, zist. Roskopf odprta K 11 —. Ista z dvojnimi mantelnim K 1350. Ure za dame v zlatu in srebru v bogati izbiri. Vse ure so ustanko repasirane in regulirane, pri temu rečna, 3 letna pisarna garancija. Ni rizike! Izmenjava dovoljena ali denar nazaj! Pošlje po povzetju

Prva fabrika ur v Brüxu

Hanns Konrad c. in k. dvorni lif. Brüx 876 (Češko)
i. z c. k. avstr. drž. orlom in zlat. ter sreb. razst. me
mi. Osnovna 1887. — Glavni cenik z nad 8000 podob.
vsakomur zastoj in franko! 725

Razglas.

S tem se naznanja, da je
lenil odbor podpisane hrani-
nice dne 28. nov. 1907,
da zviša s 1. januarjem 1908

restno mero za hranilne
ogeod $4\frac{1}{4}$ na $4\frac{1}{2}$ %; za poso-

a na zemljiški zastavek
(Grundpfand) kakor ob-

nam ter korporacijam od
na $5\frac{1}{2}$ %;

za diskont na menice
(Wechsel - Diskont) in za
ombard posojila od 6 na
%. To velja do preklica.

**Hranilnica mestne
občine Brežice**

dne 24. nov. 1907.

A. Faleschini mp.
načelni ravnatelj.

Budilnica s stolpovim zvonjenjem

prima kval, 30 urno kolesje, ki
bije na uro in $\frac{1}{4}$ ure, budil-
nica z glasnim zvoncem, gladko
pol. okroglo okvirje 30 cm. skozi,
cifernica s sialeno vložbo, kom-
plet, 3 zlato-broneir. oteži. 3
letna pisarna garancija.

Samo! K 660 Samo!
S cifernico ki sveti ponoči K 720
Ni rizike! Izmenjava dovoljena
ali denar nazaj! — Pošlje po
povzetju ali naprej plačilu prva
fabrika ur v Brüxu

Hanns Konrad,
c. in k. d. l. Brüx št. 876 (Češko).
Zahtevajte moj glavni cenik z
nad 3000 podobami, ki ga pošljem
vsakomur zastoj in franko.

Pekovski učenec

se sprejme v dobri hiši. Ponudbe naj se pošljejo
na F. Wilfling, pekovski mojster v Leobnu,
810 zgornjo Štajersko

Mesarski pomočnik

z najmanj 3 letno prakso, da vzame obrt na svoje ime,
se sprejme za eno mesarijo na deželi. Prednost imajo
tisti, kateri so se na deželi učili oziroma za pomočnika
delali. Naslov se izve v upravnistvu „Štajerca“. 805

Deklica kot učenca

v trgovino z mešanim blagom
se sprejme 1. januarja 1908.
Plačilo v začetku je 6 kron
na mesec. Taista katera zna
že nekaj šivati, ima prednost.
Ponudbe na Josef Robnik, Sv.
Lorenc pri Mariboru. 811

Pekovski učenec

najmanj 14 let star se sprejme
v pekarni preje Karl Regula
v Celju. Učenec dobi obloko
brezplačno. 809

Več lepih hrastov

tudi za sodarski posej spo-
sobne prodaja takoj

Johan Minih,

posestnik v Karčevini pri
Vurbergu pri katerem se
cena izve. 800

PIPE

iz
Brüyere lesa

prima kvaliteta,
iz pravega,
nevničljivega
Brüyere-lesa.
Gladka glava
z daleč za-
vitim Brüyere-
odlivom, viš-
njati ror, na-
ustnik iz roga

in slav, cena 21 cm. dol-
ga K 150. Ista pipa, ali z okoli
rezano Brüyere-leseno glavo
K 180. Največja izbira v re-
kvizitah za kadeenje dobiti v
mojem ceniku, ki se razpošilja
zastonj in poštne prosto.

Dobi se pri:

c. in k. dvornem liferantu

Hanns Konrad

razpošiljalna hiša 690

Brüx št. 876 (Češko.)

Zahtevajte v lastnem interesu
moj bogato ilustrovani glavni
cenik s čez 3000 podobami
zastonj in poštne prosto.

Proda se takoj ali da v najem

trgovina z mešanim blagom v vasi tik šole in blizu
farne cerkve zavoljo rodbinskih razmer. Letno izkupilo
dokazljivo 10.000 kron. Trgovca strokovnjak lahko pro-
met podvoji. Ugodna lega za trgovino z lesom. Hiša
zidana, najlepša v vasi, hlevi v dobrem stanu, 2 orala
njiv 1-a klasiranih, 4 oral travnika s 160 sadnega drevja;
6 oralov gozda. Cena 8000 kron od katerih 6000 lahko
vknjiženih ostane. Trgovinska oprava, blago, stiskalnica
kmetijski stroji, poljsko orodje, vozovi, 10 glav goveje
živine, krma itd. odda se po dogovoru. Letna najemnina
700 kron. Ponudbe sprejme in pojasnila daje iz prijaz-
nosti **g. Stiger v Slov. Bistrici.** 808

Reg. vzorec.

Krasna ilustracija!

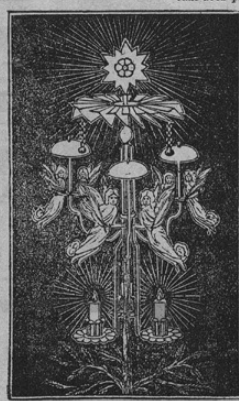
Postavna varstvo.

Najboljši okrasek božičnega drevesca

ki naj ne manjka v nobeni krščanski družini, je moja izboljšana

**briljantno angelsko zvonjenje za božične
drevesce št. 1** čisto iz kovine z 6 pozlačenimi angeli 30 cm
visoke. Garancija za natančno funkcioniranje.

Na najmanjšem kakor na največjem drevesu se lahko takoj brez priprave
na mizo postavljeno složi tudi kot namizno zvonjenje. Na gorki peči funkcionira
tudi brez plamena sveč.

Z gorkim zrakom, ki ga povzroči
3 sveče se vrtil kolesar, na njemu pri-
trjeni kleplji vdirajo na 3 zvonov in
srebrno zvonjenje prične, ki privabi
staro in mlado v pobožno božično voljo.
Cena s kartonom in navodilom za
komad K 150.

8 komadi K 425 12 komadi K 15—
4 „ „ 550 24 „ „ 32—
6 „ „ 18— 38 „ „ 4350
9 „ „ 102— 50 „ „ 58—
12 komadov K 112—

Štev. 2. Iste angelske zvonjenje za
božične drevesce, posebno fino pon-
klano z vrtenimi oboki za zvonove,
3 krasnih svetlih srebrnih lameta-rož,
ki dajo pri vžiganih svečah krasni
refleksi, v kartonu s navodilom K 2—
3 kom. K 550 12 kom. K 2035
4 „ „ 725 24 „ „ 3980
6 „ „ 1050 38 „ „ 5750
9 „ „ 1550 50 „ „ 7750
100 kom. K 150—

**Najnovejši okrasek
za božično drevesce iz
stekla** 12 kom. sortirano, dobro
v kartonu zavito po veli-
kosti in izdelovanju premetov po
K—40, —60, —70, —80, 1—, 120,
150, 2—, 8 kom. v kartonu po val-

kosti in izpeljavi po —75, —90, 1—, 120.
Lameta (angelski lasi), srebo ali zlato, kuvert
K—10, srebovi drogi 100 kom. K—30. Ve-
rige iz steklenih krogelj, 1 in pol do 2 m dolge,
po velikosti krogelj K—90, —95, 120, 140.
Sveče za drevesce, 24 kom. v kartonu K—50,
večje 15 komadi v kartonu K—55, držaji za
sveče tucat K—50.

Božična premija

Izmenjava dovoljena ali denar nazaj, ni rizike!

Razpošilja se po povzetju ali naprejplačilu. Najbolje se naroči na poštne nakaznice. Neobhodno
potrebno je, da se v naročilnih pisnih označi, je-li se naroči na povzetju ali po naprejplačilu.
Tudi leži v interesu naročitelja, da naroči pred 15. decembrom, ker je pošta po 15. decembrom
z preobložena in ne ekspedira tako hitro kot ponavadi. Naroča se pravočasno pri:

**Prva tovarna za ure v Mostu Hanns Konrad c. in k. dvorni liferant
v Mostu (Brüx) šte. 1931 (Češko).**

Zahtevajte moj najnovejši glavni cenik z 3000 podobami, ki se vam dopošlje takoj brezplačno in poštne prosto.

**5 kron prava švicarska Roskopf-
ura z masivnim solidnim švicarskim
kolesjem v pravem, z varstveno plombo
označenim niklasnim ohišjem, ščit-
nikov, ki ga 38 ur (ni izurna ura),
lepi pozlačeni kazalci, najnatančnejše
regulirana, 3 letna garancija komad
K 5—, 3 kom. K 14—, s sekundnim
kazalcem K 6—, 3 kom. K 17—**

Najboljše izbira v glavnem ka-
talogu.

Štev. 7225. Portmonaš iz enega kosa
svitlo rujavega safan-usna, 4 predalov,
veliki prostor za plačila, zapre se na
notranje perlo, niklasna ključavnica,
9 cm dolgi, 6 cm široki K 135.
Štev. 7202. Ceni, dobri portmonaš iz
enega kosa gladkega usna s la. klap-
nami iz govejega usna, 4 predali in
prostor za biljele, 3 zapori 9 cm dol-
gi, 6 cm široki K 150.
Boljši portmonaš po K 155, 210, 280,
310, 350, 380, 430 in višja.

Zahtevajte katalog!

Vsak p. t. kupec, ki napravi v času od 1. sep-
tembra do 30. novembra pisмено naročilo na-
enkrat najmanj 40 K, dobi kot božično gratis-
premijo 1 „Alarm-Wecker“ šte. 4343 s cif-
ernico, ki sveti po noči in 1 kolar za 1908.

RAZGLAS

okrajne hranilnice v Rogatcu.

Z ozirom na dne 11. novembra pričeto zvišanje bančne rate avstro-ogrsk
banke na 6% se zvišajo tudi obrestni zneski okrajne hranilnice v Rogatcu
tako-le:

Za že obstoječe vložbe in za odslej prihajajoče zopetne vloge brez razlike vi-
sokosti svot, ki so naložene, od 1. prosinca 1908 z $4\frac{1}{2}$ %

Za nove vložbe od 1. dec. 1907 naprej z $4\frac{1}{2}$ %

Iz vzete od $4\frac{1}{2}$ % nega obrestovanja so one nove vložbe, ki presegajo 200 K in
pri katerih se zahteva manj kot 2 mesečno odpoved. Poleg tega so izvzete vložbe, ki
prihajajo od že obstoječih dvignjenih vložb.

Nasprotno se vložbe, pri katerih se ne zahteva 2 mesečno odpoved, istotako
s 1. dec. 1907 s $4\frac{1}{2}$ % obrestuje.

Za hipotečna posojila z ozirom na stare, po 1. prosincu 1908 prihajajoče
rate z $6\frac{1}{2}$ %

Za menice od 1. dec. 1907 z $7\frac{1}{2}$ %

Hranilnica se pridrži, v slučaju znižanja oficijelne bančne rate brez vsega zgonne
obrestne svote znižati.

Ravnateljstvo.

Varstvena marka „Anker“

Liniment. Caspici comp.

nadomestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odpeljavajoče, izvrstno in bolečine odstranjujoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h. K 140, in K 2—. Pri nakupu tega pri-
jubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabetstr. št. 5 nov.

Razpošilja se vsak dan.

Najnovejša

budilnica (Wecker)

s stolpovim zvonjenjem z zvonovi K 6—
Prva kvaliteta z masivnim kolesjem, bije ure in 1/2 ure. Zbudi z glasnim stolpovim zvonjenjem, lepo polirano okroglo leseno ohišje, bela cifernica iz stekla 30 cm. skozi samo K 6—
Ista s cifernico, ki sveti ponoči K 7—
3 leta pisarne garancije. Kar ne dopade se dobi denar nazaj. Pošlje po povzetju

Max Böhnell Dunaj IV., Margaretenstrasse 27.
Zahtevajte moj cenik s 5000 podobami zastoj in franko. 699

Žene!!

Ako trpite na vstavljenju krvi (Blutstockung) itd., potem pišite na P. Zivras Kal k. 357 Köln am Rhein!

Par pismov izmed stoterimi: — Gospa B. v W. piše: „Lepa hvala; vaše sredstvo pomaga že po 5 dneh“. Gospa L. v M. piše: „Priporočala bodem vaše sredstvo vsakemu in ga vedno imela“. — Arhitekt S. v M. piše: „Za izvrstno in hitro postrežbo pri moji ženi se vam zahvaljujem. Že po 3 dnevni rabi se je pokazal vpliv popolnoma in vse se je zgodilo brez bolečin“.

Ako pošljete 1 marko (tudi v znamkah) pošljem knjigo „Die Störungen der Periode“! od dr. med. Lewis. Prospekti zastoj. Porto za nazaj prosim. 690

Jos. Kasimir, Ptuj

trgovina s špecerijo, materijalom, barvnim blagom, skladišče pive bratov Reininghaus.

Priporočam:
Dobri sir, najboljša salame, kisle vode, malinov sok, najboljša žgana kava! —
Redilni prašek za konje, svinje, redilno apno! —
Karbolinej, ter oljate barve, lak, čepicil

Poljem le dobro blago po najnižjih cenah in zagotavljam vedno realno dobro postrežbo; Omenim še, da se nahaja moja trgovina le v lastni hiši, kjer je bila prej glavna tobačna trgovina! 790

Kdor hoče

solidno, pošteno, po nizki ceni

kupiti, ta naj pride v našo trgovino

z manufakturnim blagom

in prepračil se bo o realnosti našega podjetja. Zahtevajte pismeno vzorce (muštre) vsega blaga.

F. L. Slawitsch & Heller
velika zaloge platnenega in suknjenega blaga

792 v Ptuj.

Zahtevajte

zastoj moj veliki cenik mojih naj-finejših in natančno idočih ur, srebernine in zlatnine.

Dokaz da

imam res fino in dobro blago, je to da imam odjemalce, iz vseh dežel in glavnih mest.

Za vsako ur se pismeno 3 leta jamči.

Nedopadeno blago se lahko zmenja, ali dam celo vsoto nazaj.

Razpošilja po poštne povzetju

specialna delavnica za najtežja popravila ur, zlatnine in optik

Th. Fehrenbach

največja fabrika zalog ur
Maribor 96.

Wenzel Schramm

izdelovatelj glasbenih instrumentov (Masik-Instrumente), sodjanski zaprišežen vredenec v Celju, Grazerstrasse 14.

Najboljši in najcenejši nakup vsakovrstnih godbenih instrumentov. Najfineše italijanske strune (glasu ob-
stojče in čiste na kvinte; Gosele za šelerje od 5 K 60 v naprej; Gitare po K 7-10 napr. Citre za koncert od 15 K naprej; Fino izdelane gesele od 15 K naprej; Najfineše gesele za koncerti kakor tudi stare italijanske instrumente se zmiraj dobijo pri meni. Lase od 1 K 20 napr. skale za gesele od 5 K naprej. Dunaj-
ske harmonike na dvojni glas z 19—
21 tipkami 6 basami od 26 K naprej. Flügelhorne in trompete od 88 K naprej. Prave francoske loke do najfinešega izdelovanja. Strune za citre s zdrgo itd. so zmiraj v zalogi. Postrežba natan-
na in urna in se tudi popravljanje vsakovrstnih instrumentov prevzame. 488

vsakovrstni otroški godb. instrumenti in ustne harmonike

Zahtevajte

zastoj, da se Vam pošlje ilustrirani cenik z nad 1000 slikami. Slika 1/2 nat. velik

Garancija več let

Vsako ne breznapačno blago se vzeme pri polni svoti nazaj.

Nr. 365 Srebrna dam-ska remontoar gold. 3-50

Nr. 322 Srebrna remontoar 3-50 za gospode gold.

Nr. 337 Srebrna anker 15 kamenjev gold. 5. dvojni 6-50 manteljev gold.

N. 341 Srebrna anker dvojni mantel 15 kamenjev, po 7-9-50 sebo močna gold.

Anton Kiffmann
največja zalog ur srebrnega in zlatega blaga. Eksport v vse dežele.
Marburg. P. I. Stajersko.

Kinematograf. Velezanimivo za otroke in odrasene

se da porabiti tudi kot „Laterna magica“ št. 1786 s 3 barvnimi trakovi slik (Films) in 6 3/4 cm. širokimi slikami iz stekla, petrolejska lamp. reflektor in av-
vodilo za rabo kompletno K 16—
S tem kinematografom se po-
kažejo na zidu žive podobe, ki jih videjo radi stari in mladi. Mehanizem je natančen in edo-
staven, tako da ga zamore pre-
stavljati vsak otrok z lahkoto. Direktno razpošilja c. in k. dvorn. 691

Hanns Konrad, razpošiljevalna trgovina
v Brüx-u št. 876 (Češko).

Bogato ilustrirani glavni katalogi o kinematografih, Laterna magica, parnih maš. meh. igre itd. se razpošljejo po zahtevi zastoj in poštino prosto.

Hiša v Mariboru

na živahnem prostoru z sadnim in zelenjavnim vrtom se proda za 20.000 goldinarjev. Naplataci je treba samo 5000 goldinarjev, drugo se intabulira. — Hiša vrže 1500 goldinarjev najemnine na leto. Več pove »Stajerc.« 796

Ne kupite nobene ure predno niste čitali moj cenik.

Dobite:

Nikel-Roskopf ure . . . K 3—	14 kar. zlati prestani . . . K 4—
Srebrna Roskopf-ure . . . 6—	Ure za penolje 70 cm. . . 7—
Z. stolpovim zvon. . . 10—	Z. stolpovim zvon. . . 10—
Z. muziko . . . 12—	Z. muziko . . . 12—
Z. dvojnim manteljem . . . 8—	Ure-ukavice . . . 5—
S. 3 srebrnimi manteljni . . . 10—	Ure za kuhinjo s d. gr. . . 6—
Plosne jeklene ure . . . 7—	Budilnice, 1 zvon. . . 248
Prava „Omega“ . . . 17—	Z. dvojnim zvoncem . . . 2—
Srebrne pancir-urice . . . 2—	Z. cifernico, ki sveti . . . 239
14 kar. zlate ure . . . 19—	B. budilnica s stolpovim zvon. in „S. blagovet“ . . . 6—
14 kar. zlate urice . . . 39—	

3 leta pisarne garancije. Denar nazaj, ako ne dopade. Pošlje po povzetju

Zaloga ur in blaga iz zlata
Max Böhnell, Dunj. IV. Margaretenstrasse 27.
sodnjako zaprišeženi strokovnjak in ocenjevalec.
Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoj in franko. 791

Tomaževa moka „zvezdna znamka“

najcenejša, že desetletja priznana najbolje fos-forsko-kislo gnojilo na travnikih, pašah in poljih za krmo, zvisa pridelke na dvojni in trojni mno-
žino in zboljša kakovost. Tomaževa moka ima glede pomladne setve visoki vpliv, ako se zdaj na grede potres.

== Svarilo pred manjvrednim blagom! ==
Fabrika Tomaževih fosfatov z. z. o. j. **BERLIN W.**
Dobi se v znanih prodajalnah.

795

Priznano najizvrstnejše

mašine za sejanje

nevo zboljšani zlistem Schubrad „AGRIKOLA“

Jekleni plugi, brane, volčne

Mašine za košnjo

za travo, deteljo, žitje.

Obračevalci mrve, grablje za žetev. Preše za mrvo in slamo. Preše za vino in sadje. Hidravtične preše. Mlini za grozdje, „reblar“ za grozdje. Mlini za sadje, brizgalne za trte in rastline. Aparati za sušenje sadja in zelenjave.

izdelujejo in prodajajo v najnovejši, odlikovani konstrukciji

PH. MAYFARTH & Co. fabrike poljedelskih mašin, vilvanje železa, kladiva na para

Etabilirano 1872. Odlikovana z čez 590 zlatimi srebrnimi medaljami itd. 1050 delavcev.

Katalogi z slikami zastoj. 696

DUNAJ 2/I Taborstrasse No 71. Iščo se zastopnike in razprodajalce.

Zakaj?

gre vse v ta novo veliko trgovino

Johann-a Koss

v Celju

na kolodvorskem prostoru?

Kjer tam se vse dobi
Kaj si človek le počeli
Blago je čisto fršno
In cene zelo nizke.

Otrokom in odraslim

ki kašljajo

zapisujejo zdravniki z najboljšim uspehom

Thymomel Scillae

kot sredstvo, ki odstrani slino, krčni kašelj, pomiri, odstrani pomanjkanje sape. Stoteri zdravnikov so dali že svojo izjavo o presenetljivem promptnem vplivu Thymomel Scillae pri oslovskem kašlju in drugih vrstah krčnega kašlja.

Prosimo vprašajte zdravnika.

1 steklenica 220 K. Po pošti franko pri naprejšnjem 220 K.
3 steklenice pri naprejšnjem 720 K. 10 steklenic 2000 K.

Izdelovalec in glavni zalagatelj

B. Fragner, apotekar

c. k. dvorni liferant

Praga-III, Nr. 203.

Se dobi v vseh apotekah.

Pazite na ime preparata izdelovalca in na varstveno znamko.

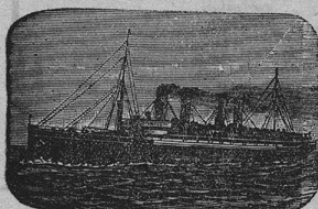
Ura-kukavica K 850

lepo izrezani šild z ptičjim nastavkom, košenimi številkami in kazalci, ključ vsake 1/2 in vsako uro, 22 cm. visoka, komplet, 2 zlato brone. smrečja oteža, natanko regul. „Schotten“-kolesje, samo K 850 samo okrogla ura s 30 urnim kolesjem (Federzug) 16 cm. skozi K 3-ista, ki gre 8 dni la kval. 30 cm. skozi K 650

Za vsako uro 3 leta pisane garancije. Vsako leto razpošiljam čez 50.000 ur v polno zadovolnost mojih p. t. kupce. To v Avstriji edino številu je najboljši dokaz solidnosti moje trdnosti. Tudi najmanjša naročila se skrbno efektura. Pošlje po povzetju

prva fabrika **HANNIS KONRAD** c. in k. dv. liff. ur v Brüxu. Glavni moj cenik z nad 8000 podobami pošljam na zahtevo vsakomur zastonj in franko!

Hamburg-Amerika-Linie.

Najhitrejša vožnja po morju 5 dni, 7 u., 38 minut. Redna direktna zveza z brzno in poštunimi parniki, ki imajo dvojnatelvijske,

iz Hamburga do New Yorka; dalje v Kanado, Brazilijo, Argentino, Afriko.

Natančnejša pojasnila daje Generalna agentura za Štajersko „Gradec, IV., Annenstrasse 10. Österr. Hof.“

Vrli majer

za vinogradno posestvo blizu Maribora se sprejme. Zatevta se 6 pomožnih treznih, pridnih in poštenih oseb. Pogoji jako ugodni. Nastop začetek februarja. Ponudbe naj se pošljejo v Maribor, Weinbaugasse št. 116.

Razpošiljatev solidnih čeških

glazbenih instrumentov

po najnižjih fabričnih cenah.

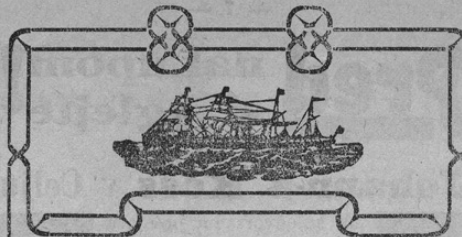
Naravnost na viru kupiš najbolje. Glasom mojih določb nima naročitelj rizika, ker je izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Šolarske gosle, brez loka že za K 480, 550, 680, 780, 860, 960, 1100, 1250; koncertne violine, K 1400, 1700, 2050, 2400; orkestrske violine, močne v tonu K 2800, 3200, 3600, 4000; Solo-violine, K 500, 600, 800, 1200, 1600; loki za violine po K 800, 1000, 1400, 1800, 2400, 2800, 3200 naprej. Pikolo in flauti v solidni izpeljavi od K 900, 1200, 1600, 2000, 2400 naprej.

Klarineti najbolje vrste po K 900, 1100, 1200, 1400 naprej. Pošlje po povzetju ali denar naprej.

c. k. dvorni liferant **Hann Konrad** razpošilja hiša v Brüxu. Glavni cenik z nad 3000 podobami pošljam na zahtevo vsakomur zastonj in franko!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart

V Ameriko!

Najstarejša trdnica za špediranje
potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejme potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pisмено obrne zanesljivo na nas, in sprejel bode brezplačno in takoj pojasnila.

478

Vozički za otroke

se dobivajo po ceni in sicer:

prve sorte po	fl. 6—
druge „ „	7—
tretje „ „	8—
četrt „ „	9—
pete „ „	10—

Za finejše sorte se pošilja posebni cenik od nove velike trgovine

Johann-a Koss v Celju

na kolodvorskem prostoru.

Jajca

kupuje po najvišji ceni And. Suppanz, nakupovalec jajc v Ptuj, Rozsmanova hiša (blizu pošilnice) in v Središču (Džekova hiša).

Železniska Roskopf 7 K

Moja originalna „Železniska Roskopf“ anker-remontir ura ima 32 urno, s steklom krito kolesje v rusinovi kamenji, cifernica iz emajla, zaprt in proti prahu, pravo niklasto pokrovje, šarnirni pokrov, patentni „aufzug“ za urno perli, s katerim je strganje nemogoče. Vsaka ura ima kompasovo reguliranje in gre na minuto natančno pri vsčem vremenu. Prodali smo c. k. državnim železničarjem nad 10.000 komadov v polno zadovoljstvo. Brez sekundnega kazalca . . . komad K 7—
Z sekundnim kazalcem . . . . . K 8—
3 leta pisane garancije. Pošilja po povzetju

Max Böhnell, Dunaj

Margaretenstrasse 27

Sodnijsko zapriseženi strokovnjak in ocenjevalec.

Zahtevajte cenik s 5000 podobami, zastonj in franko. 698

SUKNO

humpolečki ledni, sukno za salon obleke in modno sukno za jesenske in zimske obleke
priporoča

Karel Kocian

tovarna za sukna

v Humpolci.

Zorci brezplačno. Tovarniška cena.

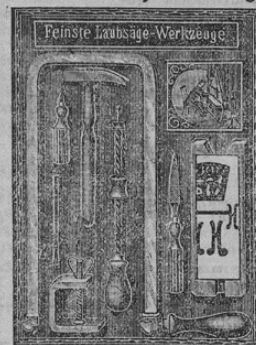
622

V ptujskem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlaponom po sledeh jako znižanih cenah. Vsak navaden dan od 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/11 uri predpoldan za 60 vin. (30 knj. carjev.)

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča (Pottau Badeanstalt).

Prima orodje za žagico (Laubsäge)

Delo z žagico je n. dučno in lepo opravilo v prostih urah za mlade in stare. Št. 9807. Prima orodje za žagico na močnem kartonu, 7 or. dia in načrt, kompletno K 350. Št. 9808. Isto z 10 prima orodji na načrtu K 580. Št. 9806. cena garnitura s 4 orodji in načrtom K 180. Ako ne dopade, denar nazaj! Veliko izbero orodij za žagico in leseno rezanje v mojem glavnem ceniku, ki ga na zahtevo vsakdo zastonj in franko dobi.

C. in k. dvorni liferant

Hanns Konrad

razp. trgovina v Brüxu 876 (Česko).

Največja razp. trgovina avstro-ogrske monarhije. Osnovana 1887. Export v vse dežele.

728

Glasbeno varovanje!

Vsako penarjanje kamivo!

Thierryjev balsam

z zeleno varstveno znamko z n. 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali velika specijalna steklenica s patentnim zaklopom K 5—

Thierryjevo centifolijsko mazilo za vse še za tako stare rane, vnetja, poskodb. itd. 2 lončka K 3-60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošnoznani in staravelni. Naslavi a naj se na lokarnarja A. Thierry v Pregradi Zaloga po skoro vseh lekarnah. Kupite s tisočstvarnih zalagah pisem zastonj in poštne preplate.

Po takem izvesku se poznajo skladišča

v katerih se prodajajo Singer-jevi šivalni stroji

Pozor!

Vse od drugih prodaj šivalnih strojev pod imenom „Singer“ ponujani stroji narejeniso po enem naših starejših zistemov, ki zaostaja daleč za našemu sistemu družinskih strojev in to v sestavi, trpežnosti kakor trajanju

Singer Co, delniška družba za šivalne stroje

Ptuj, glavni trg št. 1.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zračen kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razlaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrati in spahati i. t. d.

Velika zaloga oblek

za moške in ženske, za otroke vsake starosti. — Zimske ženske jopce (Überjacken) po fl. 5—, 6—, 7—, 8—, 9—, 10— se kupi najugodnejše v novi veliki trgovini

Johann-a Koss v Celju

na kolodvorskem prostoru.

678

Tisak: W. Blanke v Ptuj